

Resumé af procesevaluering af LÆR AT TACKLE kronisk sygdom på væresteder

En sundhedsindsats til socialt udsatte på væresteder

RESUME

I Danmark lever 59 % af alle socialt udsatte med en langvarig sygdom mod 32 % i den generelle befolkning.¹ Mange af de udsatte har et ønske om at blive sundere og ændre deres situation,² men benytter sig sjældent af eksisterende sundhedstilbud.³ For at imødekomme denne borgergruppe er en indsats baseret på mestringskurset LÆR AT TACKLE kronisk sygdom blevet gennemført på væresteder.

COWI har evalueret indsatsen og konkluderer, at det er lykkedes at nå en gruppe, der sædvanligvis er vanskelig at nå i sundhedsfremmende og forebyggende tiltag, og at LÆR AT TACKLE kronisk sygdom bidrager til at styrke sundhed, trivsel og evnen til at håndtere hverdagslivet med sygdom blandt brugere af væresteder.

Værestedsbruger efter LÆR AT TACKLE kronisk sygdom:

Jeg har fået meget ud af kurset. Det har givet mig nogle gode værktøjer til at få det bedre. Det betyder også meget for mig, at vi er flere fra kurset, der fortsat mødes. Det giver meget til at komme videre, så jeg ikke falder tilbage til de dårlige vaner.

Det var godt, at kurset blev afholdt på værestedet! Det er i trygge rammer. Jeg har snakket med de andre om det. Vi er alle enige om, at vi aldrig ville have kunne overvinde os selv til at tage på sundhedscentret, så jeg håber meget, at der fremover vil blive afholdt kurser på værestedet, så andre får samme mulighed, som vi har været heldige at få.

Baggrund for indsatsen

Behovet for indsatser, der styrker socialt udsattes evne til at håndtere et hverdagsliv med sygdom og andre udfordringer, er stort. Men barrierer som fx geografisk afstand, økonomi og manglende kendskab gør, at tilbuddene ikke benyttes af denne gruppe.⁴ I USA ses gode resultater med at tilbyde mestringskurset LÆR AT TACKLE kronisk sygdom til socialt udsatte. Kursusforløbet på 6 mødegange a 2,5 time har til formål at lære den enkelte borger selv at håndtere symptomer på sygdom i dagligdagen. Der foreligger evidens for kursets effekter⁵. Kurset udbydes i cirka halvdelen af de danske kommuner, men har ikke tidligere været udbudt på væresteder i Danmark.

¹ Pedersen et al. 2012

² LVS og SVID 2012.

³ Sundhedsstyrelsen (2013) Sundhedstilbud til socialt udsatte borgere

⁴ Sundhedsstyrelsen (2013) Sundhedstilbud til socialt udsatte borgere

⁵ Sundhedsstyrelsen 2009. Patientuddannelse – en medicinsk teknologivurdering

Et partnerskabsprojekt mellem Komiteen for Sundhedsoplysning, Landsforeningen af VæreSteder og værestederne Perron 4, Akademiet og Solstrålen har gjort det muligt at afholde kurser på værestederne. COWI har evalueret projektet med det overordnede formål at undersøge, hvorvidt LÆR AT TACKLE-kurser kan fungere succesfuldt på væresteder, og hvilke faktorer der har betydning for dette. Projektet er støttet af Sundheds- og Ældreministeriets partnerskabspulje Sundere liv for alle.

Metode

Der er afholdt 8 kurser i LÆR AT TACKLE kronisk sygdom med i alt 67 deltagere fordelt på 3 væresteder. 57 % gennemførte kurset. Forud for kursusafholdelse gennemførte i alt 10 værestedsbrugere eller tidligere værestedsbrugere og 7 værestedsmedarbejdere et instruktørkursus af 2+2 dages varighed.

Erfaringer fra projektet er indsamlet gennem en spørgeskemaundersøgelse blandt både gennemførte og frafaldne kursister samt via interviews med kursister, instruktører og koordinatører. De detaljerede resultater af evalueringen af beskrevet i en [evalueringsrapport](#). Desuden er erfaringer og anbefalinger i forhold til at udbyde LÆR AT TACKLE på væresteder beskrevet i [LÆR AT TACKLE på væresteder – en guide](#).

Resultat

100 % af deltagerne angiver, at de er tilfredse eller meget tilfredse med kurset. En lige stor andel af mænd og kvinder har deltaget. Størstedelen er på kontanthjælp og har grundskolen eller mindre som længste uddannelse. 72 % har som minimum én belastende livsomstændighed i form af alkoholisme, stofafhængighed eller hjemløshed. Efter kurset svarer over 75 % af deltagerne, at de er blevet bedre til:

- at sætte sig mål og nå dem (81 %)
- at løse problemer (100 %)
- at håndtere symptomer, fx smerte, ubehag, træthed og vanskelige følelser (75 %)
- at træffe beslutninger (90 %)

De fleste deltagere på kurset angiver endvidere, at de er blevet bedre til at kommunikere med fx egen læge og andet sundhedspersonale, at de er blevet mere fysisk aktive og er begyndt at spise sundere. Deres udbytte af kurset er på alle parametre **lige så højt eller højere** set i forhold til kursister, der deltager på LÆR AT TACKLE kronisk sygdom i almindeligt, kommunalt regi, fx et sundhedscenter.

Konklusion

Partnerskabsprojektet har nået en gruppe, der sædvanligvis er vanskelig at nå i sundhedsfremmende og forebyggende tiltag. Mestringskurset LÆR AT TACKLE kronisk sygdom bidrager til at styrke sundhed, trivsel og evnen til at håndtere hverdagslivet med sygdom blandt brugere af væresteder. LÆR AT TACKLE vurderes derfor som en relevant indsats til fremme af mestringsstrategier, sundhed og trivsel blandt brugere af væresteder.

Læs hele rapporten [her](#)